

s područja duhovne glazbe, kako bi se slušatelji mogli dublje u njih uživati i bolje ih shvatiti.

Nekad su se koncerti duhovne glazbe priređivali češće ne samo u koncertnim dvoranama, već i u crkvama. Možda bi takvu praksu trebalo opet obnoviti u pogodnim crkvama. Na taj bi se način donekle uklonilo nedovoljno izvođenje velikog broja djela s područja duhovne glazbe.

Nadamo se da će se u novoj sezoni otkloniti bar neki nedostaci u zagrebačkom koncertnom životu, od kojih su neki spomenuti u ovom prikazu. Očekujemo s nestrpljenjem i dovršenje nove koncertne dvorane, koja će napokon popuniti nedostatak jednog reprezentativnog glazbenog objekta, kakav je Zagreb već odavno zaslužio. Možda će i publika tada dolaziti na koncerte u većem broju i s većim znanijem. Slušatelji, naime, također osiguravaju razvitak i budućnost našega glazbenoga života, kao što to sa svoje strane čine skladatelji i izvođači.

M. S.

Glazbeni život u Rijeci u ljetnoj sezoni 1970 i na početku sezone 1971/1972.

(nastavak)

20. listopada u katedrali sv. Vida Koncertni ured u Rijeci organizirao je prvi put u svojoj djelatnosti koncert na orguljama, kojom se prilikom riječkoj javnosti prvi put predstavila s. Imakulata Malinka. Na rasporedu su bili zastupani: Reger, Des Prés, De Begue, Hassler, Bach, Peeters, Pintarić i Sigmund. Opći dojam koji se mogao ponijeti s koncerta je raznolikost stilova i izraza, čime su se ujedno mogle ocijeniti odlike samog glazbala, kao i široka glazbena kultura izvoditelja. Iskorišćujući prilično bogatstvo zvukovnih boja u registrima, umjetnica u veličanstvenom Regero-*vu* »Te Deum«*»* učinila kao neku predigru, čime je ukazala na zvukovni opseg orgulja, da bi zatim nakon te sinteze, prešla na izvjesnu analizu tog zvuka. Zato je u tri minijature iz vremena kada instrumentalna glazba nakon vokalne polifonije doživljava svoj veći uspon dala jasan znak opširnog znanja i osjećanja stila, izabirući registre bliske tadašnjim orguljama. Dok je prva minijatura oduševila čistoćom kompozicijske fakture, De Begue-ova obrada starofrancuske narodne popjevke bljesnula je u svojoj prostođušnj ljepoti poput srdačnog dječjeg smijeha, zahvaljujući toplim registrima flauta koji su sretnim izborom i kombinacijom dočarali tu neposrednost. Možda će nekima ostati nezaboravna jedna pojedinost u jednoj od tih minijatura. Naime, na jednom dijelu na o-

snovi neke neutralne registracije izvijao se zvuk trube koji je u tom času asociirao na zraku sunca kroz oblake. Nakon tih boja što su djelovale kao slike naivaca, razlio je raskoš zvuka u Bachovoj »Passacagli i fugi«*»* c-mol da bi se zvukovno bogatstvo odrazilo na drugi način u Peetersovoj »Toccati, fugi i himni — Ave Maris Stella«. Dok su tri Pintarićeve skladbe djelovale kao krahke rokoko figurice i svojom dražesti smirile raspoloženje nakon bogate zvukovne igre prije toga, Sigmundova Partita »Uskršnu Isus doista«*»* bila je na neki način sinteza svega onog najboljeg, bilo u širini izraza ili u virtuoizitetu. Svojim koncertom s. Imakulata Malinka ne samo da je osvojila naše stalne koncertne posjetitelje, nego je otvorila nove vidike u glazbenom životu našeg grada Rijeke, zahvaljujući svojoj tehnici, kulturi i ukusu, što su nerazdvojni elementi opće muzikalnosti, odnosno obilježja potpunog umjetnika.

22. listopada u koncertnoj dvorani Muzeja nastupio je belgijski sastav »Trio Glorieux«*»* (François Glorieux, glasovir, Freddy Marien, udaraljke i Jef van Boven, flauta). To je bila prva priredba kojom je otvorena redovna sezona Muzičke omladine Rijeke, i zaista je sretno počelo, budući da su dva nastupa istovjetna po rasporedu, bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Ovaj je koncert bio nešto drukčiji od konvencionalnih koncerata u kojima su prisutni samo pasivni slušatelji. Naime, François Glorieux predstavio se kao izvrstan voditelj, pedagog, skladatelj, izvođač, i osobiti improvizator, čime je djelovao kao umjetnik u najpotpunijem smislu riječi. Iako se u svom obrazloženju ideje svog koncerta i djela služio engleskim uz pomoć tumača, za one koji nisu poznavali jezik, njegove geste i glas su također mnogo obrazlagali, čime je odmah stvorio neposrednu vezu sa slušateljima koji su živjeli s njim. Raspored i izbor bio je nepretenciozan, a Glorieux je našao načina da mlade ljude oduševi, prikazujući im uz zvukovne primjere bogatu skupinu od pedeset i pet udaraljka raznih vrsta, podijeljene u srodne skupine, da bi na taj način stvorio povoljnu atmosferu za slušanje djela. Kad se iscrpio u prikazivanju efekata na udaraljka, glasoviru i flauti, predstavio je svoje djelo, koje je zapravo bila suita bez određenog naslova u šest stavaka, što je — kako je sam naglasio — zvukovni prikaz putovanja svog sastava po raznim sredinama koje karakteriziraju dotični stavci. Prelazeći nakon kraće stanke na novi dio svoje koncertne večeri on se predstavio kao vrstan pijanist izvođač djela koja je također uvijek duhovito prokomentirao. Iznoseći pretežno moderne skladbe, on je u nekom romantičarskom zanosu izveo »GYMNOPE DIE«*»* br. 2 (E. Satie) nastavljujući kao igrajući se »ŠEST RUMUNJSKIH PLESOVA«*»* (B. Bartok), ostajući i

dalje u području folkloriziranog u plesu »MALAGUENA«*»* op. 165/I. Albeniz) da bi kao za svršetak bljesnuo skladbom »PLES VATRE«*»* (M. De Falla). Izvanredno primljen on je dodao poznati Albenizov »TANGO«*»* i prešao na slijedeći dio večeri: Improvizacije na zadane teme slušatelja u dvorani. Prikazujući jednu poznatu pjesmicu u stilu Mozarta, on je primio teme i zadatke rješavajući ih na licu mjesta, na sveopće zadovoljstvo. To je toliko aktiviralo prisutne da su se ideje i teme redale u nedogled, pa je to bio kao neki dah vremena kad su Bach, Händel, Scarlatti, Mozart, Chopin i drugi prikazivali svoje improvizatorske sposobnosti ili kad je Liszt cijeli koncert improvizirao na jednu Loeweovu baladu. Bilo je to za sve nešto novo, što je i sam umjetnik dopunio svojim uspjesima u pojedinim gradovima, tako da se koncertna dvorana pretvorila u jednu uzbuđenu kozerijsku sredinu u kojoj je stvoren osobit spoj didaktičkog i umjetničkog, u čemu su uživali svi redom bez obzira na dob. Međutim, Glorieux se i iza prikaza svoje improvizatorske vještine pokazao kao izvrstan animator, budući da je razdraganim slušateljima na kraju odsvirao »DVA IMPROMPTUA«*»* F. Schuberta i »DVA PLESA«*»* L. v. Beethovena, otkrivajući im ljepote djela od kojih često mladi ljudi zbog raznih predrasuda zaziru, dok su ovom prilikom to isto tako napeto slušali kao i vještu igru boja na udaraljka. Prema tome, ovo koncertno veče imalo je moralni, pedagoški i umjetnički uspjeh i bilo bi zaista poželjno da ovakvih doživljaja bude i više.

29. listopada riječka Muzička škola »Ivan Matetić Ronjgov«*»* priredila je u dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja koncert prošlogodišnjih apsolenata. (Šk. god. 70/71)

Na koncertu apsolenata koji se održao pred punom dvoranom Pomorskog i povijesnog muzeja predstavili su se apsolvenci čiji je starostni raspon izuzetno širok za taj stupanj, ali su rezultati vrlo bliski po zrelosti izvedaba. U bogatom izboru iz domaće i strane literature sedam apsolenata imalo je dovoljno mogućnosti da pokaže svoje izvodilačke domete i pred javnošću opravda stečenu diplomu svršene srednje škole, s mogućnošću da se dalje nastavi studij na akademiji odnosno konzervatoriju. Alemka Pečar — glasovir, Marijana Ribić — solopjevanje, Sonja Jugović — glasovir, Dubravka Perušić — violina, Branka Dujmić — glasovir, Aleks Pavletić — violončelo i San Mirko — glasovir, očito su dokazali da imaju sve dobre preduvjete za daljnji studij. Naime, tehničke i muzikalne komponente, pri čemu su se mogli nazrijeti i individualne komponente i afiniteti, takve su naravi, da daju mnogo nade za daljnji razvoj i buduće uspjehe na reproduktivnom polju.

18. i 19. studenog u organizaciji Muzičke omladine Rijeke poznati ljubljanski komorni sastav »Trio Lorenz« (braća Primož — klavir, Tomaž — violina i Matija — violončelo) priredili su nekoliko koncerata za Muzičku omladinu po riječkim školama i jedan za građanstvo u dvorani Muzeja. Turina, Ramovš, Rahmanjinov, Haydn i u dodatku Cajkovski bili su predstavljeni djelima koja su zanimljiva, prihvatljiva odnosno dostupna širem krugu slušatelja, te je takav izbor mogao zadovoljiti one koji se tek upoznavaju s komornim stvaralaštvom kao i one »sladokusce« koji žele uvijek na svoj način uživati u poznatim i manje poznatim skladbama. Na ovom koncertu mladi umjetnici su se svrstali u red malobrojnih izvođača koji sviraju napamet i na taj se način potpuno predaju muziciranju. Pokazali su solidnu tehničku spremu, izvanrednu uigranost i neku jedinstvenost u stavu odnosno u pristupu djelu, što se odražavalo na općoj izjednačenosti bilo u zvuku ili predavanju. Oni su ujedno ovim koncertom potvrdili da u ovom svijetu mehanizacije i racionalizacije koja kao da čuvstvovanje stavlja u pozadinu, postoje ljudi s razvijenom osjećajnošću, te da taj svoj duh umiju prenijeti neposredno drugima i učiniti da slušatelji s njima zajedno sanjare i na trenutak se izdvoje iz nemirne i krute svakodnevnice u sfere ljepote i srca.

19. studenog održan je u kristalnoj dvorani hotela »Kvarner« u Opatiji prvi simfonijski koncert Narodnog kazališta »Ivan Zajc« u ovoj sezoni, koji je bio u znaku proslave 25. obljetnice umjetničkog rada Ina Perišića, skladatelja i dirigenta zaposlenog u riječkoj Operi. Kao solist nastupio je Stanul Stanulov, koncertni meštar riječke Opere, dok na rasporedu bila djela svečara Perišića, Mendelssohna i Suleka. »Balkanske pitoreske« jubilarca oblikovane kao plesna suita, u ritmičkoj osebnosti koja dominira djelom sa specifičnom melodičkom dojmilo se svojom razigranošću, a orkestar je zvučao kompaktno i blještavo, što je bilo dobar uvod u koncertno veče. Mendelssohnov »Koncert za violinu i orkestar« imao je u Stanulu Stanulovu dobra tumača koji je otkrivao neposrednu ljepotu ovog pretežno lirskog djela, prikazujući i dobru tehniku. »III simfonija« e-mol, Stjepana Suleka svojom lirskom ugodnošću i istovjetnošću tonalitetu prethodnog djela kao da se na neki način idejno na njega nastavljala. Iako se u kompozicijskoj fakturi osjećalo stanovito pomanjkanje gudača, posebno u uzbudljivom prvom stavku koji je dosta prozračan i osjetljiv, u drugom stavku se to nije toliko zamjećivalo budući da su tu dominantni drveni puhači koji stvaraju neku lakoću i razigranost. Treći je stavak bio najcjelovitiji, potvrdivši dirigentovu sposobnost da s raspoloživim sastavom izrazi svoju osobnu muzikalnost, poznavanje zakonitosti orkestra, te da doživljeno ponire u bit i tkivo djela. Budući

da riječko Kazalište radi u izvanrednim uvjetima, navedena proslava bila je bez uobičajenih pozdrava, brzovanja i sličnih službenih manifestacija. Zato je nekoliko skromnih darova i osobito tople riječi upućene svečaru značilo mnogo više od ukočene službene ceremonije, što su svi prisutni duboko osjetili kao intiman doživljaj, a ganuće koje je kod mnogih bilo očito govorilo je o neposrednosti trenutka više nego što se to može izraziti riječima.

21. studenog održana je smotra pjevačkih zborova Rijeke u organizaciji Kulturno-prosvjetne zajednice Rijeke i Zupnog ureda u Bakru.

Ideja da se povodom Tjedna amaterizma održi smotra nekoliko pjevačkih zborova iz Rijeke i okolice svakako se mora pozdraviti, budući da takvi nastupi uvijek pružaju amaterima zadovoljstvo i stimuliraju ih za daljnji rad. Smotra što je održana 21. ovog mjeseca u Bakru, bila je u izvjesnom smislu neuobičajena, jer su svjetovni zborovi nastupili s većinom svjetovnih i nešto duhovnih djela u velikoj crkvi sv. Andrije. Ovom prilikom su se predstavili slijedeći zborovi: »Sklad« — Bakar (dirigent Vinko Badjuk), »Napredak« — Kukuljanovo (dirigent Kazimir Munić), Zbor Vatrogasnog društva iz Opatije (dirigent Miloš Zlatić), »Bazovica« — Rijeka (dirigent Rajmund Hrovat), »Fratellanza« — Rijeka (dirigent Duško Marčelja) i »Jeka Primorja« (dirigent Dušan Prašelj). Najavljeni zbor »Ante Kamenar« iz Grebnika nije nastupio.

Analizirajući najprije izbor djela taj je uglavnom zadovoljavao, budući da su izvođači predstavili ono što im je najbolje. Iako je granica između duhovne i svjetovne glazbe dosta rastezljiva, a u ovom slučaju sama sredina barokizirane crkve možda bi i nametala određeni stil, ipak je kod izbora najsretnije rješenje bilo da se predstava djela koja zbog svih navedenih razloga ne iskaču iz okvira, odnosno u svjetovnim oblicima donose sadržaj koji je također na svoj način duhovnog obilježja. To je na primjer »Čaće moj« Ivana Matetića Ronjgova, ili završna »Lipe su Bakarke« što je u sadržaju izravno i usko vezano uz sam objekt, pa je u izvjesnom pogledu imala i svoju osmišljenost. Naravno da je bilo još nekoliko izrazito duhovnih djela uz svjetovna, koja su sačinjavala tri četvrtine koncerta.

Što se tiče same izvedbe dometi su bili različiti što je uostalom razumljivo, jer su neki zborovi preživjeli izvjesne reorganizacije koje uvijek u nekom smislu djeluju kao obnova i prema tome započinjanje iznova. Zato je u nastupu bilo prilično očito koji su zborovi već s izvjesnim iskustvom i tradicijom, kao i oni koji dulje sustavno rade od onih što su tek počeli. Prostor ne dopušta detaljniju analizu, ali se može reći da je svaki zbor imao po jedno ili dva djela, koja mogu podnijeti i stroži kriterij. Međutim, za dva zbora se može reći da su pokazali najviše uigranosti i izvjesnog

profesionalizma. To je »Fratellanza« i »Jeka Primorja«. Dok se kod prvog osjeća dugogodišnji stalan rad i dobra upjevanost, ovaj drugi zbor koji je nastao lujom triju zborova i prema tome je brojčano najveći, može se staviti kao primjer, odnosno nastavak najboljih riječkih tradicija. Iznoseći primjerno muziciranje ovih, ne možemo mimoći i niz pozitivnih strana svih ostalih ili dati dobru prognozu posebno za muški zbor iz Opatije, a da istovremeno odamo priznanje zborovima »Sklad«, »Napredak« i »Bazovica«, koji također u svojoj sredini vrše važan kulturni i umjetnički zadatak, trudeći se ujedno da postignu i dobre kvalitete. U svakom slučaju ovaj koncert bio je i omjer snaga kao i skupljanje novih iskustava, ali prvenstveno važan kulturni događaj na kojem se osjetilo kao da je kritično razdoblje amaterizma prošlo i da kreativne želje sudionika sve više dolaze do izražaja stvarajući ponovno klubske sredine gdje se mogu izvivljavati u umjetnosti u najboljem smislu te riječi. Simbolični završetak koncerta nastupom svih zborova zajednički, kao da je najavio novi val amaterske djelatnosti, a brojni posjetnici koji su se u dosta hladnom prostoru iskreno zagrijali oduševljenjem, kao da su i sa svoje strane najavili optimističke izgleda za stvaranjem nove koncertne publike.

25. i 27. studenog održane su u kinu »Beograd« u Opatiji dvije operne večeri na kojima je jedna predstava bila sa značenjem premijere. Bile su to Puccinijeva »Gianni Schicchi«, (kao obnovljena predstava) i Mascagnijeva »Cavalleria rusticana« (iz repertoara). Obnovu »Gianni Schicchi« režirao je zagrebački redatelj Vladan Svacov, dok su u obje predstave sudjelovali domaći riječki umjetnici. Dirigirao je Davorin Hauptfeld, inscenirao Dorian Sokolić, a kostime je izradila Ružica Sokolić. U predstavama sudjeluju svi riječki solisti, pa je tako sve ostvareno vlastitim snagama. Dok je redateljska postava »Cavalleria rusticana« već poznata i pozitivno ocijenjena pogotovo u izvedbi na otvorenom, na trgu u Kastvu za vrijeme ljetne sezone, »Gianni Schicchi« je predstavljen u pokretljivoj i duhovitoj, a isto tako i maštovitoj postavi s vrlo dobro izrađenom naslovnom ulogom koju ima Marino Svilič. Ukusna inscenacija i kostimi kao da su ponijeli sve protagoniste da se predaju čaru komedije, što je isto tako povoljno odjeknulo i kod posjetilaca. Ove dvije predstave su predviđene za gostovanje riječke Opere u Luxemburgu, koje će biti 6., 7. i 8. prosinca ove godine. Zato se predstave za sada daju na originalu, tj. na talijanskom po želji organizatora gostovanja, a kad se Opera vrati s gostovanja i 15. prosinc useli u preuređeno kino »Nebo« koje će biti stalna kazališna kuća dok se sadašnja zgrada ne restaurira, obje će se opere izvoditi na hrvatskom, što je posebno važno zbog jasnoće teksta upravo u Puccinijevu djelu.

V. F.